

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.45/2022/11.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság a Budapesten, 2023. január 18. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ítéletet:

A hivatalos személy által elkövetett bűnpártolás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 I. rendű vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa 2022. szeptember 21. napján kihirdetett KB.III.21/2022/8. számú ítéletét Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében megváltoztatja.

Terhelt1 I. rendű vádlott igazságszolgáltatás elleni bűncselekményét előjárói intézkedés elmulasztása büntettének [Btk. 452. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés], míg Terhelt2 II. rendű vádlott szolgálati bűncselekményét szolgálatban gondatlanságból elkövetett kötelességszegés vétségének [Btk. 438. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont és (4) bekezdés] minősíti.

Terhelt2 II. rendű vádlottal szemben az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezi és a szolgálatban kötelességszegés vétsége miatt folyamatban lévő büntetőeljárást megszünteti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében helybenhagyja.

Az ügyészség Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében az ítélet kézbesítésétől számított 8 napon belül fellebbezést jelenthet be.

I n d o k o l á s

[1] A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa a 2021. szeptember 21. napján kihirdetett KB.III.21/2022/8. számú ítéletével Terhelt1 I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki

bűnpártolás büntetében [Btk. 282. § (1) bekezdés b) pont, (3) bekezdés d) pont], ezért 450 napi tétel, napi tételenként 1200 forint, összesen 540.000 forint pénzbüntetésre ítélte, míg Terhelt2 II. rendű vádlott bűnösségét szolgálatban kötelességzegés büntetében [Btk. 438. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] állapította meg, ezért öt 150 napi tétel, napi tételenként 1000 forint, összesen 150.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Mindként vádlott esetében a pénzbüntetés megfizetésére 10-10 havi részletfizetést engedélyezett. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése, illetve egy részlet elmulasztása esetére a pénzbüntetés vagy annak meg nem fizetett része fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. Kötelezte az I. rendű vádlottat az eljárás során felmerült 36.000 forint bűnügyi költség megfizetésére.

[2] Az előkészítő ülésen jelenlévő katonai ügyész a vádlottak terhére súlyosítás, I. rendű vádlott esetében felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása, míg a II. rendű vádlott vonatkozásában magasabb napi tételszámú pénzbüntetés kiszabása és a részletfizetés mellőzése érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] A vádlottak és az I. rendű vádlott védője a kihirdetett ítéletet tudomásul vette.

[4] Az ügyészség előterjesztette fellebbezése írásbeli indokolását, amelyben kifejtett álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács nem vette figyelembe az I. rendű vádlottal szemben kiszabott büntetés meghatározása során sem a speciális, sem a generális prevenció elveit, viszont eltúlzottan vette figyelembe az enyhítő körülményeket. Hivatkozott arra, hogy az I. rendű vádlott a II. rendű vádlott szolgálati előjárója volt, és előjáróként pontosan az lett volna a feladata, hogy a szolgálati rendet betartsa és betartassa, ennek ellenére ő volt az, aki ahelyett, hogy alárendeltjének a felelősségre vonására intézkedett volna, gyakorlatilag maga szolgáltatta a megoldást – utasítást adva a bélyegzők visszaütésére – a II. rendű vádlott által elkövetett bűncselekmény leplezéséhez. Cselekménye ezen körülményekre figyelemmel fokozottan veszélyes nem csak a társadalomra, de a hivatásos személyek szolgálati fegyelmére és a szolgálat rendjére is. Minderre figyelemmel az I. rendű vádlott tekintetében végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására tett indítványt. Az ügyészség a II. rendű vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést illetően kifejtette, hogy annak napi tételszáma nem igazodik a vádlott által elkövetett cselekmény tényleges tárgyi súlyához. Érvelése szerint a Schengeni térségben való tartózkodás idejének számítása, valamint az utazások időpontjának nyomon követése elemi érdek, amelynek eszköze az útiokmányban elhelyezett átléptető bélyegzőlenyomatok folytonosságának visszaellenőrizhetősége. A részletfizetés kapcsán megjegyezte, hogy álláspontja szerint az így kiszabott büntetés elveszíti a büntetés jellegét, ezért indokoltnak tartotta a pénzbüntetés napi tételszámának emelését, valamint a részletfizetés mellőzését annak érdekében, hogy a II. rendű vádlottal szemben is érvényesüljenek a büntetékiszabási elvek.

[5] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.670/2022/3. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosítással tartotta fenn. Megjegyezte, hogy az I. rendű vádlottra vonatkozóan az ítélet személyi része ellentmondásos megállapításokat tartalmaz, tekintve, hogy szolgálata alatt öt alkalommal fenyegettek, így álláspontja szerint a parancsnoki

jellemzésben szereplő szakszerű szolgálatellátásra álláspontja szerint nem vonható megalapozott következtetés. Az I. rendű vádlott cselekvőségét illetően kiemelte, hogy a bűnüldöző hatóság hivatásos állományú tagjaként álbajtársiasságtól vezérelve bűnpártoló magatartást tanúsító I. rendű vádlottal szemben enyhítő rendelkezés mellőzésével, az elbírált igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény büntetési alakzatához, a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja szerint igazodó börtön fokozatú, a Btk. 85. §-a felhívásával kiszabott, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést szükséges alkalmazni a Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési célok – különösen a generálprevenció, így a rendőri testület más tagjainak hasonló bűncselekményektől történő eredményes visszatartása érdekében – eléréséhez. Ugyanakkor az eltelt időmúlásra, valamint arra tekintettel, hogy az I. rendű vádlott a szolgálatban megtartható, indítványozta, hogy a másodfokú katonai tanács a Btk. 102. § (1) bekezdése alapján előzetesen mentesítse az I. rendű vádlottat a büntetett előléthez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól. A II. rendű vádlott cselekvősége tekintetében kifejtette, hogy az elsőfokú katonai tanács eltúlzottan enyhe pénzbüntetést szabott ki az időközben már más büntetőeljárásban is jogerősen felelősségre vont II. rendű vádlottal szemben, mert annak napi tételszáma az elbírált katonai büntett tényleges súlyának nem feleltethető meg, így annak felemelése szükséges az ítéltáblai eljárásban azzal, hogy a II. rendű vádlott feltárt egyéni anyagi teherbíróképessége mellett a pénzbüntetés részletfizetése méltányosságból engedélyezhető.

[6] Az I. rendű vádlott védője a főügyészség átíratára észrevételezte, hogy álláspontja szerint az I. rendű vádlott terhére rótt cselekményt az elsőfokú katonai tanács tévesen minősített hivatalos személy által elkövetett bűnpártolás büntettének. Az irányadó tényállás lényege szerint az I. rendű vádlott azzal a magatartásával, hogy a szabálytalan kezelést észlelve annak érdekében, hogy a II. rendű vádlott a büntetőjogi felelősségre vonást elkerülje, nem tett eleget a felelősségre vonás kezdeményezési, feljelentési kötelezettségének, hanem a történeteket úgy okmányolta, mintha a téves bélyegzőfelvétel tényét a II. rendű vádlott már a vonat ellenőrzése előtt észlelte volna. Álláspontja szerint e cselekmény a Btk. 452. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő előjárói intézkedés elmulasztása büntettének minősül. Az I. rendű vádlott cselekménye a katonai rendet és fegyelmet sértette, nem pedig igazságszolgáltatási érdeket. Utalt arra is, hogy az I. rendű vádlott szolgálati helye az egyik legforgalmasabb átkelőhely, ahol a határrendészek a világ szinte összes országából származó utassal és útiokmánnyal találkoznak, több száz különböző okmánytípus és azokon alapuló jogviszonyok alapján látják el szolgálati feladataikat. Munkakörülményeiket nehezíti a rendszerint igen nagy forgalom, így más szolgálati ágakhoz viszonyítottnak e területen több fegyelemsértés is fordul elő. Ugyanakkor az I. rendű vádlott esetében több mint 25 év alatt öt esetben volt kifogás a szolgálatellátását illetően, amely - álláspontja szerint - nem teszi megalapozatlanná a parancsnoki jellemzésében írtakat. Minderre figyelemmel indítványozta, hogy a fellebbviteli bíróság az elsőfokú ítéletet kizárólag a minősítés vonatkozásában változtassa meg, az alkalmazott joghátrány helybenhagyása mellett.

[7] Az I. rendű vádlott védője a másodfokú nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az észrevételében írtakat változatlanul fenntartotta. Nyomatként, hogy az I. rendű vádlott nem hivatali minőségében járt el, hanem katonai jogviszony keretében, előjáróként nem tett eleget a szolgálati kötelezettségének, ezért terhére katonai bűncselekmény, előjárói intézkedés elmulasztásának büntette állapítható meg, nem pedig az

igazságszolgáltatás rendjét sértő hivatali bűnpártolás büntette. Érvelt azzal, hogy ugyan mindkét bűncselekmény büntetési tétele egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, azonban a katonai büntett tárgyi súlya, erkölcsi megítélése mégis kedvezőbb. Utalva a Hszt.-re, felhívta a figyelmet arra, hogy csupán katonai bűncselekmény miatt van lehetőség felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása és előzetes mentesítés alkalmazása esetén arra, hogy az elítélt szolgálatban megtartható legyen, köztörvényes bűncselekmény miatt elítélés esetén erre nincs lehetőség. Ezért elsődlegesen az elsőfokú ítélet helybenhagyására, másodlagosan arra tett indítványt, hogy amennyiben a kiszabott büntetést a fellebbviteli bíróság az ügyészégi indítványnak megfelelően súlyosítja, úgy akkor előzetes mentesítésben részesítse az I. rendű vádlottat.

[8] Az I. rendű vádlott az utolsó szó jogán megbánását hangsúlyozta, kiemelve, hogy rossz döntést hozott, de a segítő szándék vezérelte, hogy ne szereljen le a II. rendű vádlott. Utalt arra is, hogy miután kiderült a cselekmény, felelősségét nyomban elismerte.

[9] A katonai ügyész által bejelentett fellebbezés folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 590. § (3) bekezdése alapján – korlátozottan – bírálta felül, tekintettel arra, hogy a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be. A felülbírálat ezért a vádlottakkal szemben kiszabott büntetésre vonatkozó, sérelmezett rendelkezést érinti, továbbá a Be. 590. § (5) bekezdés c) pontjára figyelemmel az ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében is felülbírálta a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezését.

[10] A fellebbviteli bíróság a Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja alapján nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát az elsőfokú katonai tanács által megállapított történeti tényállásra alapította.

[11] A fellebbviteli bíróság azonban a Be. 590. § (5) bekezdése a) pontjában írtakra figyelemmel az ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében is felülbírálta az elsőfokú eljárást. Így vizsgálta azt is, hogy az elsőfokú bíróság nem vétett-e a Be. 608. § (1) bekezdésében írt, az ítélet abszolút hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértést.

[12] A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a korlátozott felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács az eljárási szabályokat betartotta, nem vétett olyan eljárási szabálysértést, amely megalapozná az ítélet hatályon kívül helyezését. Törvényesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor az ügyben előkészítő ülést tűzött ki. Eljárása során maradéktalanul betartotta a Be. LXXVI. Fejezetében rögzített perrendi szabályokat.

[13] A vádlottak az elsőfokú katonai tanács által teljeskörűen fogatosított törvényes figyelmeztetéseket követően a bűnösségüket beismerték és a tárgyaláshoz való jogukról lemondtak. Az elsőfokú katonai tanács a Be. 504. § (1)-(3) bekezdésében írtak szerint járt el, a vádlottak bűnösséget beismerő nyilatkozatát elfogadó végzése törvényesek. Az elsőfokú katonai tanács a végzések meghozatala során körültekintően vizsgálta azt, hogy a vádlottak beismerő vallomását a rendelkezésre álló bizonyítékok aggálytalanul alátámasztják-e. Indokoltan járt el akkor is, amikor az előzőekre tekintettel a vádlottakat a személyi körülményeikkel kapcsolatban hallgatta ki.

[14] Az elsőfokú katonai tanács a vádirati tényállással egyezően az ítélet [11] bekezdésétől a [13] bekezdéséig terhelő tartalmú történeti tényállást rögzített. Az elsőfokú bíróság ugyanakkor tévedett, amikor a vádlottak cselekményeit a váddal egyezően minősítette.

[15] A másodfokú katonai tanács az I. rendű vádlott védőjének jogi álláspontjával ért egyet. Az I. rendű vádlott rendőrként a Btk. 459. § (1) bekezdés 11/k. pontja értelmében hivatalos személy, így hivatali bűncselekmény alanya lehet. Ugyanakkor az I. rendű vádlott, mint hivatásos állományú rendőr a Btk. 127. § (1) bekezdése értelmében katonának is minősül, így katonai bűncselekmény alanya is lehet. Jelen ügyben tehát az irányadó történeti tényállás alapján egy igazságszolgáltatás elleni és egy katonai bűncselekmény konkurált egymással. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint jelen esetben a katonai életviszonyok sérültek, az I. rendű vádlott nem közhatalmi jogosítványait gyakorolta, hanem, amikor felfedte alárendeltje kötelességszegését, akkor a szolgálati szabályzó előírása ellenére nem intézkedett a II. rendű vádlott felelősségre vonására. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 88. § (1) bekezdés b) pontjának rendelkezése szerint a szolgálati előjáró megfelelően dokumentálja ellenőrzéseit, és az ellenőrzés eredményétől függően a feltárt hibák, hiányosságok megszüntetésére, valamint a felelős személyének megállapítására és felelősségének érvényesítésére a szükséges intézkedéseket megteszi. Ezen előjárói kötelességét szegte meg az I. rendű vádlott, amikor a II. rendű vádlott felelősségre vonásához szükséges intézkedés megtételét elmulasztotta. Mulasztása a szolgálatra, a fegyelemre jelentős hátránnyal is járt, hiszen két hónap elteltével indulhatott meg a II. rendű vádlottal szemben a fegyelmi- és a büntető eljárás.

[16] A Btk. 452. § (1) bekezdés a) pontja szerint előjárói intézkedés elmulasztását valósítja meg az, aki előjárói kötelességét megszegve, az alárendelt kötelességszegésének vagy bűncselekményének megakadályozásához, illetve felelősségre vonásához szükséges intézkedést elmulasztja. A Btk. 452. § (2) bekezdése értelmében, ha a bűncselekmény szolgálatra, a fegyelemre vagy a közbiztonságra jelentős hátránnyal jár, a büntetés büntett miatt a) az (1) bekezdésben meghatározott esetben egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés.

[17] A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint az irányadó történeti tényállásra figyelemmel az I. rendű vádlott azzal a magatartásával, hogy a szabálytalan kezelést észelve annak érdekében, hogy a II. rendű vádlott a felelősségre vonást elkerülje, nem tett eleget az erre irányuló kezdeményezési, feljelentési kötelezettségének, hanem a történeteket úgy

okmányolta, mintha a téves bélyegzőfelvétel tényét a II. rendű vádlott már a vonat ellenőrzése előtt észlelte volna, amellyel összefüggésben hátráltatta mind a fegyelmi-, mind a büntetőeljárás megindulását, így megvalósította az előjárói intézkedés elmulasztásának büntettét. Magatartása a katonai rendet és fegyelmet sértette és a szolgálatra jelentős hátránnyal járt. A másodfokú katonai tanács ezért az elsőfokú katonai tanács ítéletét megváltoztatta és az I. rendű vádlott igazságszolgáltatás elleni bűncselekményét előjárói intézkedés elmulasztása büntettének [Btk. 452. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés] minősítette.

[18] A súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés nem alapos.

[19] Az elsőfokú katonai tanács a büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket az ítélete [23]-[29] bekezdésében helyesen tárta fel. Az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy a Btk. 79. §-ban meghatározott büntetési célok maradéktalan eléréséhez a Btk. 82. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pontja és a (3) bekezdése szerinti enyhítő szakasz alkalmazásával az I. rendű vádlottal szemben pénzbüntetés kiszabása szükséges és elégséges.

[20] A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint a kiszabott 450 napi tételszám megfelelően tükrözi az elkövetett katonai bűncselekmény tényleges tárgyi súlyát, különös tekintettel a cselekmény motívumára, míg az egy napi tétel összegeként megállapított 1200 forint is igazodik az I. rendű vádlott vagyoni, jövedelmi és személyi viszonyaihoz, valós anyagi teherbíró képességéhez és megfelelően szolgálja mind a generális, mind a speciális prevenciót, az nem eltúlzottan enyhe, így az ügyészség súlyosítást célzó fellebbezése eredményre nem vezethetett.

[21] A Btk. 50. § (4) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság méltányosan rendelkezett a pénzbüntetés részletekben történtő megfizetésének engedélyezéséről.

[22] A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének további rendelkezései törvényesek, ezért azokat a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa – helyes indokai alapján – az I. rendű vádlott tekintetében helybenhagyta.

[23] A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint ugyancsak tévedett az elsőfokú katonai tanács a II. rendű vádlott szolgálati bűncselekményének jogi minősítésekor. A Btk. 438. § (1) bekezdésébe ütköző szolgálatban kötelességszegést az követi el, aki ör-, ügyeleti vagy egyéb készenléti szolgálatban – az adott szolgálatra vonatkozó szolgálati intézkedés rendelkezéseit megszegve – elalszik, vagy a szolgálat ideje alatt szeszest, illetve kábítószerrel vagy kábítószernek nem minősülő kábító hatású anyagot vagy szert fogyaszt, rendeltetési helyét elhagyja, vagy a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezést más módon súlyosan megszegi. A Btk. 438. § (2) bekezdése értelmében, ha a bűncselekmény szolgálatra

jelentős hátrány veszélyével jár, a büntetés büntett miatt a) az (1) bekezdésben meghatározott esetben három évig terjedő szabadságvesztés. A Btk. 438. § (4) bekezdése értelmében, aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt a (2) bekezdés a) pontja szerinti esetben elzárással, illetve egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[24] Az irányadó történeti tényállás szerint a II. rendű vádlott azzal a magatartásával, hogy útlevélezési szolgálata során, annak ellenére, hogy az utasként kilépésre jelentkezett névű külföldi állampolgárt a HERR rendszerben kilépő irányban rögzítette, az útiokmányba belépő irányú átléptető bélyegző lenyomatot helyezett el, megszegve a vonatkozó 24/2015. (X. 15.) ORFK utasítás rendelkezéseit, amely magatartása folytán a szolgálatra jelentős hátrány ténylegesen be is következett, mert az külföldi állampolgárságú utas Schengeni határátlépéseit, útvonalát kétséget kizáróan nem lehetett nyomon követni, megvalósította a szolgálatban gondatlanságból elkövetett kötelességszegés vétségét. Abból a tényből, hogy a II. rendű vádlott a HERR rendszerben megfelelően rögzítette az utas kilépését, következik, hogy a tőle elvárható figyelmet és körültekintést mulasztotta el, amikor az útiokmányba ezzel ellentét, azaz belépő irányú átléptető bélyegző lenyomatot helyezett el. A II. rendű vádlott tehát figyelmetlenül járt el, a terhére rótt kötelességszegés nem szándékos volt, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú katonai tanács ítéletét megváltoztatta és a II. rendű vádlott szolgálati bűncselekményét szolgálatban gondatlanságból elkövetett kötelességszegés vétségének [Btk. 438. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont és (4) bekezdés] minősítette.

[25] A II. rendű vádlott szolgálati viszonyát a Határrendészeti Kirendeltség helység2 határrendészeti kirendeltségének vezetője 2019. július 22. napján megszüntette. A Btk. 131. §-a szerint a Btk. 66. § (1) bekezdésében meghatározott eseteket kivéve, nem büntethető katonai vétség miatt az elkövető, ha szolgálati viszonyának megszűnése óta egy év eltelt. Erre figyelemmel a fellebbviteli bíróság a Be. 607. § (1) bekezdése alapján a II. rendű vádlott tekintetében az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és a Terhelt2 II. rendű vádlottal szemben a katonai vétség miatt folyamatban levő büntetőeljárást megszüntette.

[26] A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 599. § (1) bekezdésén és a Be. 606. § (1) és (4) bekezdésén, a fellebbezési jog a Be. 615. § (2) bekezdés b) pontján alapszik.

Budapest, 2023. január 18.

Dr. Török Zsolt hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke

Dr. Szabó Éva hb. ezredes s.k.
Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k.

bíró

bíró

előadó

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsának KB.III.21/2022/8. számú ítélete terhelt1 I. rendű vádlott tekintetében a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.45/2022/11. számú ítéletében írt változtatással 2023. január 18. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2023. január 18.

Dr. Török Zsolt hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa KB.III.21/2022/8. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa KBf.45/2022/11. számú ítéletében írt változtatással Terhelt2 II. rendű vádlott tekintetében – a másodfokú ítélettel szemben bejelentett kizárólagos ügyészi fellebbezés visszavonása folytán – 2023. április 27. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. április 28.

Dr. Török Zsolt hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke